

ACC. N:R M. 9910: 1-15

Landskap: Skåne

Upptecknat av: A. B. Rooth

Härad: 2

Adress: Lund

Socken: Angelholm

Berättat av: A. B. Rooth

Uppteckningsår: 1946

Född år 1919 i Angelholm

Småbarnslekars och räkneverksamhet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LwF. 53.

ACC. NR M. 9910 : /.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Säga, skåna,
om en da'
4 skilling
skall lilla (eller d. M.) ha
ih en liten kaka
som hon själv skall baka
Sen går sägen lät och lät
i den lille stocken.

De 6 första raderna sjungas
sakta medan man håller i bas-
nets händer och för dem växelvis
sakta fram och tillbaka som om
man sågade. De två sista versra-
derna sjungas fort medan "sag-
rörelserna" görs i samma sakta
takt. Man lekta denna lek med

mig som barn. Jag hade totalt
glömt bort och skulle inte komma
ihåg den om ej den lekt den med
min egen dotter som nu är gammal
och är mycket frätjat i den leken.

En annan minnelselek som jag
minns från min egen barndom
är "borra gulläpple". Man höll
händerna knutna vargi varand-
ra som en stapel. Och så började
en med sitt finger borra i översta
handen och säga: "Borra borra gulläpple
slå toppen av!" Så slog den som bor-
rade bort den översta handen och så
fortsätte den med samma ramsa
ända tills sista handen var kvar.
Så lättes: "Borra, borra gulläpple, slå

ACC. NR M. 9910:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

roten av." Detta var sista bladet
på leken då den sista handen "slogs
av." De som lekte var bara för hett
små barn.

Som barn fick jag lära mig dessa
namn på fingrarna: "Tumme doct,
slike präst, Långgumman, Havshest
och lille Vikevise." - Det var så.
Men namnen som min far var
barn lärt sig i Grevis dötter han
var född. Jag vill minnas att jag
även alternativt hört "lille präst"
för lillfingern. Däremot har jag
aldrig hört någon använda "gulle-
brant" "havshest" för ringfing-
ret utan istället det vanliga
"gullebrant."

ACC. NR M. 9910: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Shes der bärsten
i många hundra år
och den så bli fruktbar dyra.

Införningen på ransar kom.
mer jag i ihåg men det var något
liknande som: "Tre daler för de
små och fyra daler för de stora."
Den ransa lättes medan man
klappade barnets fotula.

ACC. NR M. 9910:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rida rida, rauha, hästen heter Blanka
vet skall rida,
rida stå i fria
dill en liten pia
vet skall hon heter
Jo, jungfru Margareta
den tjocka och feta
men när vi kom fram
så var där ingen hemma
men en stor hund som sat och skällde
Vov vov vov så den stora
Viv, viv, viv så den lilla.

Barnet gickades på häst med en
vitte jinggo.

En annan ridan visste om den
buktade jingga med en jinggo.

rida på häst, var:

"Rida, rida ranka ben
gullhornen han är inte ben
snabbt för han genom porten
som hjorten som hjorten.

Av gossen blir en skälvig man
och vänd och sköld bekommer han
sen där han ut i världen
mot floden mot floden."

En annan var:

Rida rida ranka
kisten heter blåa
Liten ryttare på sin
Ännu i unga gossar han
när han där han vunnit
bandvagnen för vunnit.

ACC. NR M. 9910:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Barnet klappade i sina händer
medan man sjöng:

Klappa klappa kaka (el. Baka baka.)
nu skall kakan smaka
jo, det skall lilla M.
från hem är så sött o rar. (el. tröst ö rar.)

Baka, Baka, kaka.

lägga litet smör emellan.

Pricka, pricka kakan

oh, lysa in i ugnen (el. oh, baka
den, tugga upp till fötterna.)

Först klappade man i händerna, se.
den gick man händernas insidor
mot varandra oh nu prickade man
liksom med en handens fingrar

ACC. NR M. 9910:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i den andes handflatan och sen
gjorde man en bröstövning med
händerna framåt - eller uppåt
'sitt fingrar'.

Den andra övningen som den
lärde mig var 'rikta mjöl': Jag
höll mina händer framsträckt
med handflatorna vända mot
varandra, på en 15 cm. avstånd från
varandra. Sen fröde den sin ut-
sträckt hand fram och till baka mellan
mina - mycket fort - så den snällde mot
mina händer allt medan den
sade: rikta rikta mjöl, rikta rikta
mjöl, o. s. v. - Detta var ju en lek
som endast gick ut på att göra
- men den var inte rolig men.

ACC. N:R M. 9910:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan lek med händerna som
mor lärde mig när jag var litet större
var mera en påpasslighetslek. Jag
håll fram min ena hand med
handflatan nedåt. Mor satte mitt
smått mig och höll sitt pekfinger
under min hand medan hon
kittlade ^{mitt} flitet i handen och sade:
"Vill Mor ha mjölk?" - "Jam", skulle
jag vara då. Denna fråga med som
kunde upprepas flera gånger tills
hon plötsligt upphörde att kittla mig
i handen utan att i stället kvicka mig
med ^{sin hand} för att bli till mig på han-
dens vassida och säga: "Så ska den
då!" - Så gällde det att kvicka den
utan sin hand så inte något stöp.

ACC. NR M. 9910:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fader. Vi kunde leken fortsätta till
slaget kläffade och då bytte man
om roller.

ACC. NR M. 9910: //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan lek som jag tror vi kallade
'smida järn' singlich vi här. Vi satte
sådå stycken mild smält vax eller och
gjorde numera rörelser. - Först slog
man båda händerna mot ^{sina egna} knäna,
så slog man ihop händerna och sen
slog man höger handflata mot den
andras högra handflata, så slog man
ihop händerna igen och sen slog
man vänster hand mot den andras
vänstra handflata, så slog man ihop
händerna igen och så slog man båda
sina handflator mot den andras
handflator och sen slog man
ihop händerna och så slog man
händerna mot sina egna knäna och
så fortsatte man på samma sätt

ACC. NR M. 9910:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

finn bröjan. Tröst smidde man
sakta och saktfast och sedan fortare
och fortare tills den ene gjorde fel.

ACC. NR M. 9910:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Räkneramnen.

Esike

Desike

luntan

luntan

Seneli maka

Stuckeli kaka

Ernan

Pörlan

Piff, Paff Puff.

Den ramsa räknades medan
barren stod ^{ring}stod knuten här.
der fram för sig. Man räknade
en hand för varje ord. När o-
det "puff" föll på en hand fick
den tas bort. Den som fick sin
hand kvar till sist skulle "stå" eller
"ta" beroende på vilken lek man skulle leka.

Räkneramson.

Skrikan såls ju Falckqvist
Hon sa ed, hon sa du
utå shall du vara nu.

- Detta var i mitt Fyche en fö-
hig ramson och den var ej heller
så vanlig - fastän den visst stod i
någon av de förtä läseböckerna
i folkskolan.

Ed för tre hines

Det var du som fcs.

Detta var en räkneramson ^{som} visser-
ligen ansågs ful o oavstämning och
ej var vanlig men hemska liksom
gång förekomma - ^{och då} under allmänt
skämt.

ACC. N:R M. 9910:15.

Räksramson.

Apala, Mesala
Mesinka, Mesó
Sebedei Sebedó

Alle Dole Doff
Skinkeliane Skoff
Skoffeliane
Birke Bane
Alle Dole Doff

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV